

**РОЗВИТОК СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ
В ДЕРЖАВАХ – ЧЛЕНАХ ЄС ТА УКРАЇНІ
В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Більше року актуальним питанням в Україні та Європейському Союзі є проблема коронавірусу та розвиток країн під впливом пандемії. Хоч населення планети і почало пристосовуватись до умов, що склались, проте все ж важко адаптуватись у повній мірі. Для звичайних громадян пандемія є «ураганом», проте для політиків цей ураган є «черговою спіраллю можливостей та загроз» [1].

Загальноєвропейська відповідь на пандемію наразі має обмежений характер, частково з причин браку компетенції (охорона здоров'я залишається національною прерогативою), частково через динаміку ситуації що склалась. Однак інституції ЄС представили низку ініціатив з пом'якшення наслідків пандемії економічними інструментами у середині березня 2020 року. Пріоритет цих ініціатив зосереджений на збереженні цілісності єдиного ринку ЄС, наданні підтримки громадянам та підприємствам ЄС та визначенні заходів оперативного реагування для підтримки стабільності та солідарності держав членів ЄС. Наприклад, інвестиційна ініціатива Corona Response передбачає виділення 37 млрд. євро з доступних фондів ЄС для громадян, регіонів і держав – членів ЄС, що постраждали від пандемії COVID-19. Крім того, відтепер Фонд солідарності ЄС покриватиме виклики надзвичайних ситуацій у сфері охорони здоров'я, що дозволить виділити до 800 млн євро для держав-членів [2].

Щодо України, то на цей час актуальними стають питання створення відповідних інституційних структур, здатних оперативно реагувати на ситуацію, що склалась, знижувати епідеміологічні ризики, забезпечуючи захист здоров'я населення [4, р. 426]. Так, необхідно створити антикризові центри при вищих органах державної влади за участю провідних аналітичних центрів України, науковців та досвідчених управлінців. Їх завданням буде експертиза проблем та вироблення консолідованої позиції громадськості та влади на шляху розв'язання найбільш актуальних суспільних питань. Один з таких антикризових центрів може бути створений при Кабінеті Міністрів України, він буде вирішувати перш за все проблеми соціально-економічного характеру, як приклад: проблеми зайнятості населення в період карантину.

Масштабна вакцинація населення та поява кількох вакцин проти коронавірусу створює певний оптимізм навколо ситуації, що склалась в світі. Однак є деяка відмінність між прогнозами щодо обмежень розвитку хвороби в Україні та інших розвинутих країнах. Це пов'язано з тим, що вакцинація українців проходить дуже повільними темпами. Саме тому, не слід сподіватись на швидке відновлення економіки після завершення пандемії [3, с. 130]. Не зважаючи на те, що локдауни, «карантини вихідного дня» наносять швидше шкоду економіці та «б'ють по карману» звичайних українців, влада продовжує знову і знову впроваджувати нові карантинні заходи та обмеження, оскільки альтернативних заходів поки не існує.

Повертаючись до держав-членів ЄС, необхідно зазначити, що кожна з них приймає певні рішення для свого подальшого розвитку в період пандемії. Для деяких це може бути запровадження жорсткого карантину, а для інших – зміна уряду. Ось декілька прикладів європейських країн та їхні методи [1].

Так, уряд Іспанії не зміг вчасно підготуватись до умов пандемії та попередити своїх громадян. На сьогодні, через слабкість уряду меншості, Педро Санчез, прем'єр-міністр, не вводить жорсткі карантинні заходи навіть тоді, коли вірус ще не завдав країні сильної шкоди. Тож на початку березня, в Іспанії, усе ще проводились заходи, громадські скупчення, наприклад, відбувалися футбольні матчі, на які збиралися тисячі людей.

Еммануель Макрон, Президент Франції, назвав пандемію коронавірусу війною і закликав громадян мобілізуватися. Наслідуючи приклад інших європейських країн, Франція ввела «надзвичайний стан» оголосивши карантин: громадяни мають право покидати дім тільки для того, щоб купити їжу, відвідати лікаря чи дістатись до роботи. Крім того, у момент загострення пандемії було призупинено усі поточні реформи і перенесено другий тур муніципальних виборів.

В Угорщині уряд на чолі з прем'єр-міністром Віктором Орбаном отримав карт-бланш. Парламент надав йому необмежені повноваження керувати надзвичайною ситуацією, яку запровадили через коронавірус. При цьому – повноваження надані на невизначений термін. У результаті, через пандемію парламент закритий, майбутні вибори скасовано, в умовах надзвичайної ситуації проведення референдумів унеможливлено.

У висновку, слід додати, що хоч і «коронавірусний ураган» ще не закінчився» [1], але він вже сприяв розвитку та об'єднанню деяких країн навколо спільної проблеми. Дійсно, економіка держав, у тому числі і Євросоюзу, постраждала через відсутність прибутку, що надходив до їхнього бюджету раніше. Наприклад, дохід з туристичного бізнесу скоротився у декілька разів через неспроможність туристів потрапити у місця відпочинку та

зростання цін. Одні країни змогли консолідуватись: закріпити та зміцнити наявну владу, а інші навпаки зруйнували вже існуючі порядки та систему державної політики. Уряд України активно працює і розглядає план про створення нових антикризових центрів. Хоча світ ще не скоро оговтається від шкоди, заподіяної коронавірусом, проте лише згуртована праця заради спільного блага може покращити ситуацію та пришвидшити «регенерацію» економіки після пандемії.

Список використаних джерел

1. Вірус і політика: Як пандемія коронавірусу впливає на політичні процеси? *Лабораторія законодавчих ініціатив*. URL: <https://parlament.org.ua/2020/03/30/virus-i-politika-yak-pandemiya-koronavirusu-vplivaye-na-politichni-protsesi/> (дата звернення: 09.11.2021).
2. Пандемія COVID-19 в ЄС (аналітична записка) URL: <http://prismua.org/wp-content/uploads/2020/05/COVID19EU.pdf> (дата звернення: 09.11.2021).
3. Україна 2020-2021: невиправдані очікування, неочікувані виклики (аналітичні оцінки). Київ, 2021. 304 с. *Центр Разумкова*. URL: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-PIDSUMKI-PROGNOZI-UKR-ENG.pdf> (дата звернення: 09.11.2021).
4. Tomchuk-Ponomarenko N., Lozova G., Pashniuk L., Krasnopol'ska T. Transformation of Public Administration of the Social and Economic Policy in Ukraine by the Example of the Healthcare Reformation. *Journal of Environmental Treatment Techniques*. 2021. Volume 9. Issue 2. P. 421–427. URL: <http://dormaj.org/index.php/jett/article/view/135> (дата звернення: 09.11.2021).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри Харитонов Р. Ф.

КИРИЛЕНКО ВЛАДИСЛАВ МИКОЛАЙОВИЧ

Київський національний торговельно-економічний університет

СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В СФЕРІ ЕНЕРГЕТИКИ

Співробітництво України та Європейського Союзу (далі – ЄС, Євросоюз) у сфері енергетики відіграє вагомий роль для становлення незалежності та безпеки в українському енергетичному секторі, адже на протязі багатьох років енергетична безпека перебувала в стані невизначеності. Також представники енергетичного сектору не розуміли, що загроза може виходити з країн партнерів «сусідніх країн» і не брали до уваги перспективи ЄС.

Перш за все варто наголосити, що співробітництво ЄС та України повинно ґрунтуватися на правовому регулюванні